III. évfolyam. 48. szám. Abony, 1900. november 25.

Szerkesztőség: II-ik kerület 460. házszám, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal: SZERDAHELYI JÁNOS könyvnyomdája, hová az előfizetési pénzek, a hirdetések és ezeknek díjai, valamint a felszólamlások küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési dij: Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő: TEMESKÖZY GERZSON. Főmunkatársak: VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA. Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények, nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 1 korona.

Lappangó bajok.

(T. G.) Napról napra, szájról szájra száll, hangzik a panasz a nehéz életviszonyokról, a megélhetésért való erős küzdelmekről, a boldogulhatás reménytelenségéről s az általános elszegényedésről.

Érzi ezt az állam, a társadalom, és ez az általános érzés szorongó aggodalommal tölti el az egyesek lelkületét, ráfekszik, ránehezedik család és önfentartó energiájára s ugy szólván megbénitja munka kedvét.

Az állam siet törvényhozási és társadalmi intézkedésekkel az ipar védelmére, hazai ipar teremtésére és annak hatalmas arányokban való gyámolitására; az agrárkérdéssel s annak sikeres megoldásával a közép és kicsi birtokosok támogatására; ezek azonban csak szép szines szappan buborékok, ideig-óráig pompás szinjátékkal lekötik a közfigyelmet, aztán elpattannak, nyom nélkül elenyésznek, a bajok pedig maradnak s növekednek tovább.

Daczára azonban annak a kapkodásnak, melylyel nyakra-főre sietünk egy nagy arányú hazai ipart teremteni, ez az ország csak marad a mi volt: földmivelő állam, és annak fentartó eleme ezentul is a földmivelés leend.

Épen azért aggodalmas jelenség, hogy nem számolunk azzal a nagyon fontos körülménynyel, hogy az utóbbi évtizedek alatt mily ijesztőleg deczimáltattak a közép és kis birtokok, ami az általános elszegényedésnek az okozója, ez pedig huzza maga után az elégedetlenséget, kivándorlást s a züllést.

A magyar paraszt ragaszkodik a földjéhez, gazdasági életének csak egyetlen célja van s ez a föld szerzés.

És mi módon teszi ezt? Sokféle módon, de egyik sem vezeti a kiczirkalmozott eredményhez, a vége legnagyobb részben keserű csalódás.

Vegyünk egy kis gazdát, akinek van 2 fertály földje. Mig ő él, felnőtt fiai segitenek a gazdaságban, össze keresnek, egy kenyéren vannak, addig tisztességesen megélhetnek, sőt gyarapithatják a vagyont, a leányokat tisztességésen férjhez adhatják. De mihelyt a család fő ki dől, megszünik, az összetartozás érzése, az örökösök szét szedik a hagyatékból a részüket, aprózzák, darabolják a birtokot, s a hagyatéknak a fő'e: egy kis pénz, a jószág féle, az instruktió, fel megy százalékra, perköltségre, gyülölködésre, — a felaprózott birtokrészecskékre pedig rákönyökölnek a bankok, takarékpénztárak s nem telik bele öt hat év, egy virágzó gazdaság megszünt, és ezzel megszünt létezni egy nagy család fentartó alapja, az államnak egy biztos, szilárd adó forrása, mert a feldarabolt birtok részecskéi után az adók behajtása majdnem annyiba kerül, mint maga az adó, a mibe aztán a tulajdonos tönkre megy, az államnak meg nincs haszna.

Bizony itt lenne már az ideje, hogy törvényhozásunk elejét vegye a kisbirtokok szertelen felaprózódásának oly módon, mint azt már a német birodalom egyes országaiban megvalósitották. Hisz csaknem oda jutottunk már a parasztbirtokok szertelen felaprózásával, hogy a földdarabocskák kicsinységüknél fogva nem vehetők czélszerű müvelés alá. Arra kellene jogintézményekkel törekedni, hogy az örökösödés által ne forgácsoltassék szét a paraszt birtok, amely mig egy darabban van biztos alapja a család fentartásának.

Meg kellene határozni a földbirtok mi-

TÁRCZA.

Hivatásom.

Az ég akarta, sorsom az nekem
S mig élek az leszen,
Hogy fölsegitve, ki leroskadott,
Vezesse két kezem;
Hogy járjak ólmos, szürke ég alatt,
Hol vár a szenvedés
S bizalmát gyujtsak én a sziveken,
Reményük hogyha vész.

A nap felém is küldöz fénysugárt,
Derüért reszketek;
Örömben uszva vágyom élni, úgy,
Mikénti az emberek;
Tavasz költészetét, szinét, hevét
Sovárgja lelkem is,
Ösvényt keresgetek, mely biztatón
Dalos ligetbe visz.

De szivem délibábos álmai
Repülve tünnek el,
Eszményi czélom tiszta szárnyakon
Égek felé emel:
Óh szép, magasztos élni, küzdeni
Lemondva másokért,
Keresni nem a földi, hervadó —
De az örök babért!

Lévay Mihály.

Két haragos.

Az „Abony" eredeti tárczája.
Irta: **Bácsi.**

Égető sugarait szórta a juliusi nap, s éppen a bogrács közepébe, melyből a juhhúsos tarhonya pompás illata gőzölgött ki, s a mely körül összehajtogatott szürön, subán ült Gerecze Bandi számadó juhász három bojtárjával. A forróság oly nagy volt, hogy a Subri kutya a cserény árnyékában is arasznyira lóggó nyelvvel lihegett, a négy ember azonban hajadon fővel készült az Isten áldását elkölteni. Mert a pásztor a fölöstökőt és kenyerezést elvégzi fedett fővel, de már az ebédet, vacsorát isten ellen való véteknek tartja kalappal a fején enni meg.

A bojtárok fakanalaikat szépen megtörülgették a kenyértakaróba, s alig varták, hogy a számadó belemeritsen a párolgó levesbe, hogy azután ők is hozzálogjanak.

Végre a gazda belenyult kanalával a levesbe, de egyszersmind féloldalt fordulva hátraszólt:

— Gyere no Baracsi. Hisz úgy is te fogtad meg ezt a bürgét, te akartál belőle enni nálunk nélkül. Ne légy oly rátartós, ne vesd meg szegényes ebédünket.

A három bojtár otromba röhögése volt rá a válasz; mert a Baracsi Józsinak nagy oka volt rátartósnak lenni; ott feküdt, . . . nem, . . . ült nem, . . . ott kuczorgott az állófa alatt gúzsba kötve.

A tisztelt olvasó ma már aligha tudja, mi az a gúzsbakötés?

Hát az olyan kellemetlen állapot, hogy az embernek a két kezét a csuklónál össze kötik, a két kar közé felszoritják a két lábát, aztán a térd hajlás alatt a két kar fölött átdugnak egy jó erős botot, s engedik válogatni az illetőt, hogy a hátán feküdjék-e, lábait az égfelé tartva, vagy egy kissé oldalra forduljon, vagy félig ülve kapaszkodjék saját térdeibe.

Hát a szegény Baracsi Józsi hajnal, vagy reggel óta kupergott ebben a helyzetben, a forró nap éppen szembe sütötte, arczáról nagy cseppekben csurgott az izzadság, nyakerei ujjnyira kidagadtak, nyelve már az inyéhez ragadt a szomjuság miatt; de azért egy kérő szót, vagy panaszt, nyögést ki nem ejtene a szájón; dehogy alázná meg magát azzal balálos ellensége előtt, hogy megkérje, vagy szenvedését elárulja.

A bográcsot kiüritették a pásztorok, a csobolyóból jót ittak a sós paprikás tarhonyára, kanalaikat ismét megtörülve, a legfiatalabb bojtárra bizták az összetakaritást. A számadó nem mulasztotta el, hogy Józsinak egészségére ne kivánja a délebédet, aztán ki itt, ki ott nagy lelki nyugalommal leheveredett, s kalapjával arczát betakarva, jóizű álomba merültek.

Ekkor jött elő a Subri, összekereste a szét hányt csontokat s jóétvágygyal megmorczogtatta.

A szegény Baracsinak mindezt étlen szomjan kellett nézni.

Bizony két óra felé lehetett az idő, mikor a számadó felébredt s elkiáltotta: Csülökre legények!

Mind a három egyszerre felugrott, s ökleikkel szemeiket törülgetve, várták az öreg utasitásait, ki is meghagyta, hogy a nyájat hajtsák a nagy székre,*) naplementig ott legeltessenek, majd ő is utánnuk megy.

A bojtárok elmentek, Gercze még ott maradt

*) Székes lapos.

nimumát s módot nyujtani arra, hogy a család egy tagja magához válthassa az olyan földbirtokot, egészben, amelynek felosztása már közgazdaságilag káros lenne. Oda kellene a kormánynak törekednie, hogy ez a czél keresztül vihető legyen olcsó földhitel nyujtása által.

De amily szomoru a kis gazda sorsa, ép oly reménytelen a gazdasági állapota is.

Vegyünk egy cseléd embert, vagy egy napszámost. Életének javát megfeszitett munkával tölti el feleségestől, gyermekeivel együtt, — a kiknek testi szervezete is megsinyli a lázas tevékenységet, a jobb táplálkozás hiányát, — hogy pár száz forintot össze kuporgathasson. Mihelyt ez meg van, egy-két hold föld után néz, azt megveszi, az árának másik felerészét pénzintézettől kölcsön veszi, s kezdetét veszi egy ujabb hajsza a férfikor delén túl, a minek a végeredményeit rendesen a bankok osztalékai aprózzák föl.

Az ily eredménytelenségek után meg áll az ember, az egyén s gondolkozik, hogy mi lehet oka annak, hogy egész életén keresztül dolgozik szorgalmasan s eredmény nincs? Végre is saját magában találja meg a hibát s bele törödik mostoha sorsába, De ezt csak önön magának a megnyugtatására igyekszik tenni, bensőleg azonban elégedetlen, lelke nyugtalan.

Ez az elégedetlenség, nyugtalanság tapasztalható a mélyebben látók és gondolkozók által a társadalom alsóbb rétegeiben, és ez a nyomorban, inségben nyilvánul, melyet az ember, mint egyén, titkolni akar egy ideig mert szégyenli, mert annak okát rendesen a maga gyámoltalanságában keresi, vagy legalább azt hiszi, hogy mások abban találják.

Mondhatja valaki, hogy csak az én látó köröm felett vannak sötét felhők, de nem tagadhatja, hogy ezek igy vannak, a hogy elmondottam. Mindenkinek gondolatában ott lappang annak sejtelmes érzése, hogy a társadalmi rend nem a leghelyesebb alapon nyugszik.

A társadalom bensejében vihar dúl, annak a kitörését nem szabad megvári.

Ennek tudatában, hogy eme lappangó bajok meg vannak, igyekezni kell a gazdaköröknek, a vezérlő férfiaknak a sikeres orvosláson dolgozni, s nagy energiával követelni a helyes, az igaz is alapos agrár törvényhozást és oly intézkedéseket, melyek a szocziális áramlatokat ellensulyozzák és az állam népességének javára szolgálandanak.

Téli foglalkozás.

(Áts.) Mielőtt e tárgy leirásába bocsájtkoznék, szükségesnek tartom azt, ha egyben-másban a gazdasági ismétlő iskoláról is tegyek emlitést.

Ez a nemes s alapjában hasznos intézmény nap-nap után jobban terjed, de egyuttal több kivánni valót is von maga után, mert czélja a leendő nemzedéknek a helyes, rendes s a jobb megélhetéshez vezető utat megnyitni ahhoz, hogy népünk a helyes s okszerü gazdálkodás után ugy önmagát, mint kedves hazáját anyagilag emelje, mit csakis az okszerü gazdálkodás, iparkodás s tudásvágy által éri el.

A gasdasági ism. iskolában igen sok s hasznos dolgokat tanul a növendék. Megtanulja a különböző talajnemek s különféle gazdasági eszközök felismerését s okszerü kezelését; a gazdasági növények időszerü elvetését s munkálását, a tápanyagban hiányos föld mikénti orvoslását, fa, gyümölcs, szőlő, méhészet s még más a gazdaságban s a könnyebb s biztos megélhetéshez szükséges ismereteket.

Csak egyet nem! A háziipart.

Lapunk hasábjain e témáról több czikk jelent meg az iskola felszerelés hiányairól, azok a kérések azonban ad akta tétettek. Pedig ha azt akarjuk, hogy a tanulók — az uj nemzedék — megtanulják az okszerü gazdálkodás elveit, nem elégséges a könyv s magyarázat utáni tanitás! Igen sok eszköz, ha más nem — kép s különösen a többféle talajnem szükséges a szemléltetésre, hogy ezeket érzékileg is megismerhessék.

Városunk népe tulnyomólag földmiveléssel foglalkozik. Akad olyan is, a kinek egy-két hold föld áll rendelkezésére, de e terület jövedelméből nem fedezheti szükségleteit, kénytelen — földbirtokos létére — más foglalkozás után is nézni, hogy a tél folyamán lehesen mihez nyulni s mit a tejbe apritani. Igen ám, de azt hiszem, ugy az egy-két, mint a többszörös telkes gazda se éli át a tél unalmas napjait nagyobb városok különféle szórakozásaival, hanem azt is odahaza tölti el, mondhatni tétlenül, mint a szegény zsellér ember. Pedig mennyi téli foglalkozás kinálkozik a népnek s ebből kifolyólag — a jobb megélhetés! Hány oly iparczikk van, mit népünk a tél folyamán elkészithetne! De nem tudják készitési módját. Ilyen foglalkozás pl. a kosár- s gyékényfonás, a seprü s kaskötés stb. Kevés fáradsággal az anyag beszerezhető, mit nagyban elősegit a vidékünkön található s e munkához szükséges vessző, káka, gyékény stb.

De valljuk meg őszintén n pünk egy kissé hanyag, nem iparkodó, nem szeret tanulni. Közönyös előtte minden. Inkább tétlenül s talán csekély táplálékkal képes átélni a telet, sem hogy valamivel foglalkozzék. Télen alszik a természet, nincs munka, de az embernek nem kell azt utánozni. Ne komázzon napokon át, hanem tanuljon, lásson a téli munkához; tartsa szemelőtt azt a közmondást hogy: „A jó pap is holtig tanul.“

Láttam már, hogy egy némely öregebb ember mily türelemmel tisztogatja a kötő vesszőt, mily ügyesen csavargatja a zsuppot s mily szépen összeállit egy szalma méhkast, mily szép szakajtót, seprüt, kosarat készitget. Mindezekre minden házban van szükség. S igy ezek beszerzését csekély fáraesággal a tél unalmas napjai alatt elkészitheti s még ha ügyesebb, szorgalmasabb, pénzt is szerezhet belőle. Igy azután a tél nem lesz unalmas, hasznos munkájával elfoglalja magát, mig a

---

s furfangos paraszt gúnynyal beszélt a nyomorgó Józsihoz:

— No Józsi, ha nem jöttél velünk ebédelni, nézd, a bográcsot ide akasztom a szolgafára, a putriban van szalonna, kása, só, paprika, légy olyan jó, hogy mikorra visszajövünk, főzz nekünk egy kis jó forditott kását, vagy ha jobbau tetszik, abból a félürüből paprikást, ha addig a szagával jól lakol, azt sem bánom.

Azzal, mint a ki dolgát jól végezte, ment a bojtárjai után.

A nap már a kutágas hegyét érte, a szegény Józsi homlokán már a halálveriték ült, midőn a cserény mögül nagy lihegve előbukkan egy hosszszu, vékony alak, a Czérnaszál Dávid, nagy batyuval a hátán, se lát, se hall, tart egyenesen a kuthoz, nagy igyekezettel felhuzza a vedret, hosszszúkortyokban nyeli a jó hideg vizet.

— Dávid szomszéd! — szólitja meg Baracsi.

Ijedten fordul hátra Dávid, meglátva az arczából kikelt nyomorgót, még ijedtebben kérdi:

— Hát maga mit csinál itt?

— Huzd ki a botot, vagy vágd el a zsineget, mert mindjárt megfúlok.

— De hát ki csinálta magát igy?

— Az a bitang Gerecze.

— A Gerecze? Aj-vaj, de ha megtudja, agyon üt.

— De nem tudja meg, te elmégy mindjárt, három napig nem mutatod magad. Segits ki Dávid, bizony megszolgálom. Dávid hol a tarkóját vakarta, hol a homlokát dörzsölte, végre fogta a bécsi bicskáját, s elnyiszálta a zsineget.

Baracsi a kötelektől szabadulva egy pillanatra hanyatt dőlt a földön, azután nagynehezen feltápászkodott, elmarjult lábain biczegve ment a kúthoz, égető szomját enyhiteni, majd megdagadt kezét tette a hideg vizbe, kis-vártatva oda nyujtá Davidnak.

— No Dávid köszönöm, ha te elfelejtenéd is, én nem felejtem el, a mit tettél velem, visszaszolgálom a milyen igaz, hogy nap süt az égen. De most eredj, siess, hogy valaki meg ne lásson s eláruljon ennek a betyár Gereczének; majd én is gondoskodom magamról. . . Isten áldjon Dávid szomszéd.

A szomszéd nem várt kétszeri mondást, hátára vette a batyuját s neki vágott a pusztának.

Baracsi egyedül maradt, elkezdett beszélni magában:

— No Gerecze, majd főzök én vacsorát, s jó apetust is kivánok hozzá.

Azzal levette a bográcsot a szolgafáról, tele kaparta mindenféle hulladékkal, a vederből vizet töltött rá, visszaakasztotta a tüzhely fölé, azután a cserényből nagy nyaláb szalmát hozott a bogrács alá, de úgy, hogy készakarva elszórta a cserénytől a tüzhelyig, a cserényben maradt szalmát felrázta, a putriból kihordott minden gúnyát, az irhás subát és tulipántos szürt a cserény négy oszlopára aggatta, a szalma tetejébe hányta a tarhonyás, kásás es lebbencses zsacskót, a kenyeres tarisznyát, sós gurgulyát, a nagytülköt a tüzszerszámmal nagynehezen kicsiholt, a lángra lobbantott csóvát beledugta a bogrács alatti szalmába, a putriból meg kihozta a félbürgét, vállára vetette és felvette kinjának eszközét, a kampós botot, kárörvendve kiáltva:

— Még is csak eszem én a bürgéből, neked pedig jóapetust a vacsorához Gerecze, ment ő is a Dávid után.

Vigan lángolt a tüz a bogrács alatt, s az elszórt törmeléken szépen ellegelt a cserényig, meggyujtotta az ott felrázott szalmarakást, azzal tüzet fogott a cserény oldala, lángolt füstölt, s csendos idő levén, a füst egyenesen fölszált, úgy hogy mérföldnyire meglehetett látni, hogy nem egyszerü pásztor tüz-ég.

Valószinüleg meglátták a nagy széken is, mert kevés idő mulva vágtatva nyargalt a szamáron Gerecze, s a mint a kuthoz ért leugrott a szamárról, nagyot orditva káromkodta el magát.

— Tyhü! Tyhü! azt is, ezt is, — szóval kanyaritott olyan juhász imádságot, hogy a tüz is majd el-aludt ijedtében.

— Ki gyujtott itt tüzet a bogrács alá?

Hát a Baracsi hova lett? Tyhü az árgyélusát! elerésztette valaki! Világos no, ő volt a gyujtogató.

Oda szalad a bográcshoz, belepillant, s úgy rúgja le a szolgafáról, hogy hat ölnyire repült.

— No ez ugyan főzött vacsorát! Azután a cserényre tekint, annak keritése leégve tövig, a bunda, szür összezsugorodva terjeszt orrtekerő bűzt, a szalmaparázson a szalonnás zacskó, kenyeres tarisznya a nagy tülök lángol.

— Hejnye azt a . . . Oda a heti eleségünk, subánk, szürünk! No Baracsi megizzasztottalak, te meg befütöttél nekem, az már igaz. — Most megint adósod vagyok! De megfizetek, ne félj! De mit adok enni azoknak?

Meglátta a kútkáva árnyékában fekvő Subrit, nagy méreggel ráfogja a kampóst.

— Oszt ez sem tudta lehúzni a betyárt.

A kutya azonban már régen szemmel tartotta gazdáját, mintha sejtette volna, hogy ő rá is kerül a sor, mielőtt megüthette volna, nagyot sivalkodva átugrott a vályú alatt, Gerecze pedig utána hajitotta botját és pedig oly ügyesen, hogy az éppen

tavasz éltető melege s a természet ujjá ébredése a szabadba nem szólitja!

De honnan s hogyan tauulja meg népünk ezen hasznos foglalkozást? Az igazat megvallva, ahhoz egy kis áldozatkészség is szükséges. Legkönnyebb hozzá vezető út az lenne, ha a fenti háziipar elsajátitását a gazdasági ism. iskola III. évfolyamu növendékeivel eszközölnék azért, mivel ezen osztályba járó s az uj nemzedéket képező ifjak koruknál fogva könnyebb felfogásuak s tudás vágyuknál fogva könnyebben elsajátithatják azok elkészitési módját. Egyik szomszéd városunkban áll már fenn egy ily czélnak megfelelő iskola. Mennyivel inkább szükséges lenne itt nálunk egy ily legalább is a téli időre szoritott egy-két hónapos tanfolyam, ahol felnőttek is részesülhetnének a kiképzésbe. (Jó magam is tagja lennék!) Annál is inkább, mivel népünk nem igen talál ugy s annyi téli foglalkozást, mint nagyobb városokban. Ezért igen szükséges lenne az emlitett tanfolyam felállitása. Ennek felállitása a gazdasági ism. iskola iskolaszékének lenne a feladata, annál is inkább, mivel már ugy is gyakorolja s lelkén viseli a nép jólétét — a községi elöljárókkal egyetemben, mennyivel inkább elősegitené azt, más foglalkozással is!

Adjunk foglalkozást a népnek!*)

Szivesen adunk helyet e czikknek és még megtoldjuk azzal, hogy háziipar tanfolyamokat a megyei gazdasági egyesület állit fel egyes helyeken, a hol azt akár az egyesület jónak látja, akár pedig egyes községek vagy városok ilyennek felállitását indokolják,

Ha valahol, úgy nállunk roppant szükséges volna ilyen tanfolyam felállitása, mert lakosságunk háromnegyedrésze földmivelési napszámmal keresi kenyerét, ezek felének pedig télen nincs munkájuk s igy keresetük sincs.

Egy ilyen tanfolyam felállitása nálunk nagy jó tétemény lenne és hisszük, hogy annak felismerése elől Gróf Keglevich Gábor, a gazdasági egyesület nagynevü elnöke sem zárkózna el.

Valami nagy akadályokba sem ütközne; ha az elöljáróság, az iskolaszékekkel egyetemben kezükbe vennék a kezdeményezést, ezt nagylelkü járási főszolgabiránk hathatósan támogatná a gazdasági egyesületnél s ha hamarább nem, de a jövő őszre csaknem bizonyosan belenne rendezve egy két hónapos házi ipar tanfolyam nálunk is.

Külömben annak idején megfelelő helyen teszünk inditványt egy ily mozgalom meginditására. Szerk.

MI UJSÁG?

— **Közgyülés.** A község képviselőtestülete f. hó 28-án rendkivüli közgyülést tart, melynek tárgyai lesznek: 1. Bába szabályrendelet hemutatása jóvá hagyás végett. 2. A laktanya egy régi istálója tetejének kijavitására vonatkozó előterjesztés. 3. A város kaszálójában volt lakház felépittetési ügye. 4. Utczák elnevezése es házszámozásokról előterjesztés. 5. Aranyi Sándor I. jegyző nyugdijaztatása ügyében hozott vármegyei határozat bemutatása.

— **Üdvözlések.** Ma egyhete délután a róm. kath. munkásegyletnek mintegy 150 tagja tisztelgett Léváy Mihály plebánosnál, kit az egylet nevében Somodi István üdövzölt talpra esett beszédben, — azután pedig Pataki Mihály szavalta el Viz Zoltánnak egy szép költeményét. A plebános melegen köszönte meg a szives óvátiót.

Hétfőn délelőtt pedig a róm. kath. iskolaszék üdvözölte az uj plebánost, melynek szónoka Rudnyánszky László fejezte ki örömet a róm. kath. iskolaszéknek a fölött, hogy élére oly hirneves lelkészt nyertek. Lévay plebános megköszönő válaszában kifejezte, hogy az iskolai ügyeket különös gondjaiba veszi, melyhez az iskolaszék támogatását kérte. Itt emlitjük meg, az uj plebános valamennyi róm. kath. körnek 20—20 korona adományt juttatott kulturális czéljaik előmozditására.

— **Esküvő.** Kopeczki Lipót bájos és kedves leánya, Gizella a héten fogadott örök hüséget Kohn Gyula kecskeméti gépgyárosnak. A polgári szertartást Temesközy Gerzson anyakönyvvezető helyettes diszmagyarban végezte, rövid meleg hangu beszédet intézve az uj párhoz; egyházilag pedig Dr. Blumgrund Naftalin, budapesti rabbi képezdész áldotta meg őket. Sirig tartó igaz boldogságot kivánunk nekik. (Beküldetett)

— **Eljegyzés.** Takács Jézsef czeglédi ref. lelkész leányát Margitot, eljegyezte Patonay Dezsö Szt.-M.-kátai ref. lelkész. Az eljegyzési ünnepélyen Kossuth Ferencz orszg. gyül. képviselő töltötte be a násznagyi tisztet.

— **Igenszép megtiszteltetés.** A kathólikus körök és egyletek Országos Szövetségének f. hó 21-én Budapesten megtartott gyülése Király Jánost, a helybeli kath. olvasóegylet elnökét igazgató-tanácsossá választotta. Ha megtekintjük a Szövetség tiszti karának diszes névsorát melyben mágnások és országos tekintélyek foglalnak helyet, — úgy bizonyára megérthetjük, hogy ezen megtisztelő állásra Király Jánost a kath. Olvasóegylet felvirágoztatása körül 27-éven át szerzett érdemei méltatták. — Jóleshet e felülről jövö megtiszteltetés közéletünk érdemes bajnokának különösen mostani érzelmi állapotában, mikor annyi sok váratlan csapástól megsebzett szive óhajtva várja a heggesztő-balzsamot. Üdvözöljük mi is ez uj megtisztelő állásában, mert ebben az érdem megjutalmazását s a kath. Olvasóegylet tekintélyének emelkedését látjuk. — n — n.

— **Tanitó nő választás.** Nergelt Vilma okleveles tanitó nőt, lapunk szellemes táczairóját Jászkarajenőre választották meg rendestanitónőnek. A legszivélyesebben üdvözöljük őt pályája uj helyén.

— **Helyre igazitás.** Mult számunkban — egyik fővárosi lap nyomán — tévesen emlékeztünk meg arról, hogy boldogult várnagyunk, Szücs András valamikor mint földbirtokos, lótenyésztéssel is foglalkozott. Mint régi hivatalnok a megye egész tisztikarának osztatlan szeretetét birta, az abonyiakkal is sok jót tett, igyes bajos dolgaikban szivesen járt el a megyénél, epen azért elhunyta ránk nézve is veszteség.

— **Gulner Gyula Pécsett.** Gulner Gyula belügyi államtitkár vasárnap látogatást tett Hetyey Sámuel pécsi püspöknél, ki tiszteletére délben nagy ebédet adott, melyre báró Fejérváry Imre főispán, a törvényhatóságok fejei és az előkelőségek is hivatalosak voltak. Ebéd után az államtitkár, a főispán és a polgármester kiséretében meglátogatta a legközeleb országos elmegyógyintézettel kibővitendő városi kórházat, hol dr. Erreth Lajos igazgató kalauzolta. Az államtitkár éjjel visszautazott Budapestre.

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja Szüts András közig. kiadó és h. udv. kapitánynak folyó hó 9-én történt elhalálozása következtében f. é. 1071. sz. a. kinevezte Udvari kapitánnyá Gulner Pál kalocsai jár. számvevőt.

— **A hastifusz.** Több oldalról vettük azon hirt, hogy városunkban a hastifusz kezd uralkodni, a minek az eddigi tapasztalatok szerint okozója az ivóviz. Igaz, hogy kevés jóivóvizü kútunk van, s nincs mindenkinek alkalmazottja arra nézve, hogy az egészséges vizü artézi kút vizet élvézhesse, — kénytelen a háza udvaran levő kútvizét használni. Minden rosszvizü kútakat a tiszti orvos kitisztittatott, vagy használatát eltiltotta. Mennyivel inkább kell az oly rossz vizü kút használatát eltiltani, a melyből naponkint 150 gyermek csillapitaná szomját (ha élvezhető lenne!) Ilyen a Neppel úti iskolai kút. A baj elterjedését meggátolandó, kérjük a t. Elöljáróságot, szüntesse be e kút vizének élvezetét — mit már tiszti orvosunk is hangoztatott — s hasson oda, hogy minden nap, ha már nem artézi, de valami jó kútvizet élvezhessenek az iskolás gyermekek. (Beküldetett.)

Hát bizony arról nagyon könnyü volna gondoskodni, hogy az iskolákba — melyek az ártézi kúttól távolabb vannak — ártézi viz szállittassék, csak vizes lajtokat kellene tartani; csak hogy ezek az iskola fenntartó egyházak dolga, a viz szállitást az elöljáróság hisszük hogy megtenné. Szerk.

— **Uj templom Czegléden.** A czeglédi izraeliták egy uj templom épitését határozták el, de minthogy pénzük nincs hozzá, küldtek egy deputátiót a város polgármesteréhez, hogy abból a 200.000 koronás kölcsönből, melyet a város vesz föl most, adjanak nekik 50.000 koronát megfelelő kötelezettségek mellett, kellő biztositékra. A város tanácsa, a polgármester előterjesztésére egyhangulag elfogadta a zsidó hitközség kérelmét s azt pártolólag terjeszti a közgyülés elé. Igy tehát Czegléd ismét egy uj szép középülettel gazdagodik s halad előre a közmüvelődés széles útján.

— **Kiállitás Kecskeméten.** Emlitettük már, hogy Kecskemét városában egy; a jövő évben Kecskeméten rendezendő nagyszabásu kiállitás érdekében mozgalom indult meg. Mint értesülünk, ez a kiállitás a kormány támogatásával immár létesülni fog, a mi a környék ipari és mezőgazdasági érdekeit fogja szolgálni. Bizony minket is érdekelhetne ez a dolog egy kissé, hogy be mutatkoznánk mi is ipari és mezőgazdasági fejlettségünkel, hogy tudomást venne rólunk és produktumainkról ha nem is az egész világ, de legalább a közvetlen környék lakossága, mert nem elég azt mondani s nagy hangon a mellünket verni hogy: központ vagyunk, — lehet hogy azok vagyunk, de ez csak geografiai fogalom, a tulajdonképeni jussért alig teszünk valamit. Sic!

— **Állat az emberben.** Kúkri Molnár István ötven éves gazdaember pénteken valamiért összeszóllalkozott feleségével, a kit aztán úgy megvert, hogy ballábát is eltörte. A sulyosan sérült nőt a kórházba szállitották, hol tegnap délután kiszenvedett.

— **Bortermésünk.** E tekintetben szomoru statisztikát mutatott ki a fogyasztási adóhivatal. Mert mig a mult évben 3200 hektoliter volt az évi bortermésünk, addig a folyó évben csak 1000 hektoliter az összes idei termésünk, a mi kétszer is baj, mert először a fogyasztási illetékből nem lesz annyi jövedelme a városnak, (az

---

a nyargaló kutya hátára esett; mire az visitva futott tovább.

A szamár meg előre hajtott fülekkel bámulta a füstölgő pernyét, most Gerecze annak esett, rá orditott.

— Hát te nem tudsz legelni, mit bámulsz itt? S mivel másképp megütni nem tudta, nagy csizmájával felrúgta az állát.

A szamár erre füleit hátracsapva, farát felvetve koczogott a kutya után.

Gerecze azután, hogy a mérgét kiadhatta, nagyot fujt, leült a kút kávájára, kezeit ölébe rakva bámult a messzeségbe.

Tán ugy ült volna estig a kút szélén, ha a háta megett valaki jónapot nem köszön.

— Ha jó edd meg; nekem nem jó, — szólt Gerecze durván, oda sem nézve.

— Látom bizony, — hallja tovább a szót — itt is nagyveszedelem volt. De engedje meg, hadd igyunk egy kis vizet; egészen elepedtünk a szomjuságtól, meg a fáradságtól.

— Hát mit mászkáltok? Mért nem ültök otthon az anyátok ködmönén? — kiált hátra Gerecze.

— Nincs már nekünk otthonunk! felel rá siró hangon a jövevény.

Ekkor tekint hátra Gerecze, s látja, hogy egy lecsuha asszony áll ott izzadtan, fáradtan, egyik karján egy másféléves leánykát czipel, a másik kezével egy ötéves fiút vezet, a ki egy cserép szilkét szorongatott.

Gerecze felállt a kút széléről, kissé szelidebben szólt!

Hát igyatok no!

Az asszony letette kis lányát a kút árnyékába, mig a vedret felhúzta a kútbót, siró hangon folytatta.

— Bizony szivesen maradtam volna én ott hon, ha még megvolna otthonunk, de mi is porrá égtünk.

— Hát ti onnan jöttök? kérdi Gerecze, — biz ez nagy veszedelem lehetett! — Idáig horta a pernyét.

— Onnan bizony! Leégett az egész falu a porig! Ezzel elvette a kisfiútól a szélkét, megitatta lányát, fiát s ivott maga is.

— Nem tudtatok megmenteni semmit?

— Semmit! Ki mentett volna? — mond az asszony sirva fakadva, — a férfiak mind távol vannak dologban, csak igy szaladhattunk ki, ahogy vagyunk. Pedig volt szép házunk, tehenünk, malaczunk, zsáklisztünk szalonnánk. Mind oda égett, igy maradtam ni — mutatja az újját, — nincs egyebem, csak ez a kis szilke, ez a kis szilke is úgy maradt meg, hogy a kis lány azzal játszva aludt el s a kezében volt még, mikor felkaptam a bölcsőből.

— Ejnye, ejnye no! Hát most hova igyekeztek.

— Az uramhoz tul a Tiszán. Ott aratnak s nyomtatnak a Fitér pusztán, majd annak a kosztján eltengődünk.

— Jó-jó, de mikor értek oda? Mit esztek addig? kérdi Gerecze mindig szelidebben.

— Bizony nem tudom! Ide is csak azért kerültünk be, kogy majd kérünk egy darab kenyeret.

A kenyér szóra felsivit a kis lány:

— Kelér kell.

A fiu is anyjára néz s kérőleg modja:

— Anyam, én nagyon éhes vagyok.

(Folyt. köv.)

igaz, hogy a közönségnek meg nem kell annyit fizetnie e czimen,) másodszor nem ihatunk annyit mint tavaly — egymásegészségére. (Az is igaz, hogy kevesebb lesz a berugott magyar s kevesebb a bevert fej!)

— **Szenzácziós találmány.** Budapestről irják a berlini Postnak: Egy jelenleg itten lakó zágrábi mérnök nevezetes találmánynyal lepte meg a világot, mely ha beváltja az eddigi kisérletek alapján hozzá füzött várakozásokat, nem fog kisebb eredményt elérni, minthogy az újságot teljesen függetleniteni fogja a papiros használatától, Az uj találmány szerint ugyanis oly kémiai vegyületü anyagot lehet keves költséggel előállitani, mely rendelkezik az ujságnyomtatáshoz szükséges összes kellékekkel; szinfölvételi képességgel, felszinnel és finom vékonysággal. Ezenkivül eltéphetetlen és ugy van konstruálva, kogy a nyomás lemosható és ujjal pótolható. Egyik látogató előtt — az uj nyomtatvány egy ivének bemutatása mellett — a következőképpen nyilatkozott a föltaláló mérnök: „Ez a nyomtatásra szánt és arra nézve felette alkalmas anyag — a mint jól láthatja — nem szálas szövet, hanem kémiai produktum, a melynek összeállitási vegyalkata egyelőre az én titkom marad mindaddig, a mig nem kapom ki a már megfolyamodott szabadalmat ugy a monarkiára, mint a külföldre nézve. Az uj anyag tetszésszerinti formában mennyiségben, könnyen és olcsón állitható elö. Az ujságnyomásnál való alkalmazása olyféleképpen történhetik, hogy az előfizetők a kapott lappéldányokat — teszem minden nyolcz napban — visszaszolgáltatnák a lap kiadóhivatalának, a hol aztán azokat vegyileg letisztitva ujra nyomás alá bocsájtanák. Ennek következtében aztán az ugynevezett „végtelen papir-tömb“ fölöslegessé és a rotációs nyomás elkerülhetővé válnék. Mindezek után megvagyok győződve, hogy találmányom, tekintve könnyü előállitási módját, sok időn át való ujrahasználhatóságát és majdnem teljesen elért elpusztithatlanságát: az ujság-ipart meröben uj alapokra fektetve, ennek egészen más irányt és tetemes föllendülést adna“. A föltaláló már megegyezésre is jutott — találmányának megvalósitása fölött — egy londoni hatalmas pénzcsoporttal és csak a szabadalom engedélyezési pillanatára várnak, hogy a fölfedezett termékkel eláraszszák a világot.

— **Ezüstpénz a postán.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter, hogy a váltópénztári teendökkel megbizott kir. adóhivalalok székhelyén kivül és főleg a kereskedelmi és iparvállalatok telepei, gyárak stb, részére a szükséges ezüstpénz beszerzését megkönnyitse, megengedte, hogy a magyar posta belforgalmában a postautalványok feladói kiköthessék, hogy az utalványozott összeget a rendeltetés helyének postahivatala, ezüst készlete erejéig ezüst pénzben fizesse ki. E czélra elégséges ha a feladó a postautalvány czimoldalának felsö részére e szavakat: „Ezüstpénzben fizetendő,“ szembetünöen feljegyzi és szines czeruzával aláhuzza. A kir. postahivatalok egyideűleg utasitást kaptak hogy mindazokat a postautalványokat, melyekre nézve a feladó igy rendelkezik vagy e nelkül is, ha a czimzett kéri, lehetöleg teljes összegben ezüstérmekben fizessék ki.

M. kir. honvédelmi miniszter.

71411. / IV. szám.

Pályázati hirdetmény.

(Közöljük ezen czikket a főszolgabirói hivatal rendelete folytán.)

Hogy háboru idején a katonai élelmező tisztviselőkben beálló nagyobb szükséglet fedezhető legyen, és hogy a katonai élelmező szolgálatra alkalmas egyének a népfölkelésről szóló 1886. évi XX. törvényczik 9. §-a és a népfölkelési utasitás 5. §-a értelmében már békében kijelölhetök legyenek: a népfölkelő kötelezettségben álló azon állampolgárok, kik népfölkelő kötelezettségüket háboru idején élelmező tisztviselő minőségben óhajtják teljesiteni, ezen hadi szolgálatra már békében megfelelő kiképzést nyerhetnek, ha erre az alábbi pályázati föltételek mellett önként jelentkeznek.

I. Pályázati föltételek.

Háboru idején népfölkelő élelmező tisztviselői állásra mindazon polgárok pályázhatnak:

1. kik miután állitáskötelezettségüknek esetleg szolgálatkötelezettségüknek eleget tettek, sem a közös hadsereg vagy hadtengerészet, sem a honvédség, sem a póttartalék, sem a csendőrség kötelékében nem állanak;

2. kik a védtörvény-utasitás I. rész 75. §. 3. A) alatt felsorolt követelményeknek megfelelnek; ilyenek:

A gazdasági tanintézetek, a kereskedelmi középiskolák, a kereskedelmi akadémiák, müszaki tanintézetek, fögymnáziumok és főreáliskolák végzett tanulói; s ezek közül különösen:

a) azok, a kik magukat nagyobb földbirtokon a gazdasági kezelésben képezik ki;

b) a vasuti, gőzhajózási, továbbá magánszállitás és közlekedési vállalatoknál alkalmazott gyakornokok és kereskedők;

c) a gabona- s terményüzlet és kereskedés terén működő egyének;

d) a gőz- és műmalmoknál, sütődéknél, közraktáraknál stb. alkalmazott egyének;

3. kik megfelelő polgári foglalkozással birnak és a polgári becsület és joggyakorlat korlátlan élvezetében állanak:

4. kik megszakitás nélkül 3 hóig egy katonai élelmező raktárnál saját költségükön próba szolgálatot tenni képesek és erre készznek nyilatkoznak.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

N. V. úrhölgy J-Karajenő. Szivélyes üdvözlet intézkedtünk.

Házbérbeadás.

Néhai özv. Stern Vilmosné Berta nevü leánya, férjezett Vajda Zsigmondné gyermekeinek tulajdonát képező lakóház, melyben 4 szoba, konyha, cselédszoba, éléskamra és alatta nagypincze van; nagy istálló és kamrával együtt haszonbérbe kiadó.

Bővebb felvilágositás Havas Ignácz úrnál nyerhető.

Megjegyeztetik, hogy az emlitett házat jogérvényesen senki más ki nem adhatja, csak alulirott:

Mezei Vilmosné
meghatalmazott.

Immár 3-ik változatlan kiadásban jelent meg a Bacsó-féle

ÖRÖK NAPTÁR.

a legszebb, legérdekesebb és legpraktikusabb naptár

mindenki számára.

Szerkesztette:

BACSÓ FERENCZ
fővárosi állami tisztviselő.

Tartalmazza a XVIII., XIX. és XX. század minden évének naptárát, összesen

61 teljes, tökéletes, közönséges naptárt,

melyek 1701-től a 2000-ik évig váltakozva érvényesek. Aki tehát egyszer megveszi, az egész életében

minden esztendőre

ellátja magát naptárral, miáltal sok pénzt takarit meg, s egyuttal a lefolyt évek naptárait is mindig kezében birja, ami igen érdekes dolog. Külső kiállitása pedig oly diszes, hogy a legelőkelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat s ezért

alkalmi ajándéknak

is különösen ajánlható. Bolti ára 2 korona, de lapunk olvasói lapunk kiadóhivatalában **1 kor. 30 filler** kedvezményes árban rendelhetik meg, mely összeg az előfizetési dijjal egy utalványon is beküldhető. Ajánlott és bérmentes megküldés czéljából még 35 fillér portó mellékelendő.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra I. helyre $5^3/_4$% évi anuitásra $43^1/_2$ évre készpénzben az ingatlan $^2/_3$ értéke erejéig, — II. helyre 6% kamatra törlesztés nélkül.

Városi bérházakra az érték $^1/_3$ erejéig törlesztéses kölcsönök csak I. helyre hason feltételek mellet engedélyeztetnek.

Felvilágositással szolgál dijtalanul —19

Gerő Albert

Bpest, VII. Nefelejts-utca 8.

Ó- és új Rizlingbor, burgonya és törköl pálinka van eladó. Felvilágositást ad a kiadóhivatal.

Ez a Csillag Anna

185 centimér hosszu, óriási Loreley-hajammal, a mely az általam föltalált pomade 14 havi használata utan nőtt meg ennyire. Ez a híres orvosok is egyöntetü valo szerint ismerték el a hajkihullás ellen és hajnövesz ésre, uraknál a szakallt megnövesz i és már rövid használat után ugy a haj, mint a szakáll termeszetes fényü és tömött lesz, megovja mindkettőt a korai öszülés ől a legöregebb korig.

Egy tégely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Széjjelküldés naponkint az összeg előzetes beküldése setén vagy posta-utánvéttel a világ minden irán ába a gyá ból, a hova a megrendelések intézendők.

CSILLAG ANNA.

BÉCS, I., SEILERGASSE 5.

10 koronáért Genfi arany Plaqué remontoir óra

az egyedülig galvánia-ag 14 karátosarany-nyal erősbitett disz óra, amelyet mindenki 100 K becsül. Tényleg azonban felugró fedéllel, véssel, tartósság és pontosjárásra nézve 5 évi kezességgel, csak 10 K az ára. horgonymüvel, repaszirozva, 3 fedéllel 14 K. Valódi ezüst remontoir 15 kőre, 3 nehéz dúsan vésett fedéllel, elismert kitünő óra, különösen erős 16 K, hölgynek 14 K. Nikelóra legjobb készitmény 7 K 50 fil. Divatos kivitelű elegáns arany Plaque-láncz urak és hölgyek részére 4 K.

14 karát. arany-gyürük 2 K

hölgyeknek és uraknak, val. ezüsttel erősitve Mind. gyűrű hivat. jegyzéssel. Hosz. évi tartósságáért kezesség. Gyönyörü csillogó müvészies gyémántokkal és szin. kövekkel 2 K erősebb 3 K. Nászgyűrűk 2 25 K (Papirszál ujmérték keretük.)

Érdekes ujdonság.

Hangverseny-Piston-Accordeon nagy feltünést kelt, szolid szerkezete és gyártása, valam. olcsó ára miatt, mind. kota ismerés nélkül mindenki eljátszhatja a legszebb tánczenét, indulókat, melódiákat. A hangverseny 28 hangja van gyöny. basz kisérettel 5 K. Kép árj. gyzékingy kapható.

Rundbakin M., Berggasse 3.

Nyomatott Szerdahelyi Jánosnál Abonyban.